

УДК 364.4.046.6

Щербина С.С.

канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ

Особливість немолодого клієнта полягає в тому, що він частіше виступає як об'єкт насильства з боку соціального оточення, проте це не означає, що немолодим не властиві проблеми, пов'язані з самотністю, кризою сімейних відносин, зловживанням алкоголю, депресією, психічною неврівноваженістю. Диференціальний підхід повинен стати обов'язковим в соціальній роботі з літніми людьми як з особами, членами суспільства, сім'ї, мешканцями будинку для старезних і так далі. Для соціальних працівників

важлива в першу чергу вичерпна інформація про контингент літніх і старих людей, яких вони обслуговують.

Можна зазначити, що літня людина – це особлива категорія осіб у віці від 50 – 60 років і старше, яким характерні різні хвороби, переживання, а також всілякі проблеми з якими, на жаль, стикаються літні люди: психологічні, матеріально-фінансові, соціально-побутові, медичні та багато інших. Соціальне обслуговування немолодих громадян здійснюється достатньо різноманітними методами і формами соціальної роботи. Основними з яких є: стаціонарне, напівстаціонарне, нестаціонарне соціальне обслуговування і термінова соціальна допомога. Немолодим громадянам надаються: соціально-побутові, соціально-медичні, соціально-економічні, соціально-психологічні, соціально-правові, соціально-педагогічні і соціокультурні послуги.

Установи в яких обслуговуються немолоді громадяни це – Центри соціальних послуг населення, будинки-інтернати для літніх загального типу, стаціонарні соціальні установи міні-інтернати, установи санаторно-курортного типу, соціальні будинки для самотніх і літніх громадян.

Отже, можна зробити певні висновки щодо соціального обслуговування людей літнього віку.

1. Рівень цивілізованості суспільства ставиться в пряму залежність від того положення, яке займає в суспільстві люди похилого віку, інваліди і діти. Абсолютно очевидно, що від міри, глибини і послідовності вирішення проблем літніх людей залежить майбутнє країни, і стійкий соціальний розвиток. Кількість літніх людей збільшується щороку, а якість життя знижується, і це далеко не тимчасове явище в сьогоденних умовах системної кризи соціального захисту літніх людей набуває пріоритетного значення.

2. Літня людина – це особлива категорія осіб у віці від 50–60 років і старше, яким характерні різні хвороби, переживання, а також всілякі проблеми з якими, на жаль, стикаються літні люди:

- психологічні, обумовлені різким зниженням, звуженням контактів людини, які дуже часто приводять до повної самоти;
- матеріально-фінансові, обумовлені невеликими доходами літніх людей, виді пенсійного забезпечення;
- соціально-побутові, обумовлені проблемами обмеження життєдіяльності;
- соціально-медичні, обумовлені відношенням суспільства до старості;
- проблеми самотності, обумовлені руйнуванням традиційних сімейних засад, що приводить до того, що літні люди живуть і справляються зі своїми нездужаннями наодинці;
- проблеми трудової зайнятості, це пов'язано із зміною соціального статусу людини, у зв'язку з виходом на пенсію.

3. Найважливішим завданням держави на сучасному етапі є створення ефективної системи соціального обслуговування як комплексу послуг різним категоріям населення, що знаходяться в зоні соціальної ризику. Соціальне обслуговування немолодих громадян в даний час стало невід'ємною частиною державної системи соціального захисту населення. Соціальне обслуговування як об'єкт системного обґрунтування і комплексного розвитку не може розглядатися поза міжнародним досвідом і національними традиціями.

4. Соціальне обслуговування покликане допомагати літнім людям у вирішенні виниклих у них соціальних проблем по відновленню або посиленню їх здатності в самозабезпеченні і самообслуговуванні, створювати необхідні умови для життєздатності.

Система соціального обслуговування громадян літнього віку в Україні є багатокomпонентною структурою, що надає соціальні послуги літнім людям. Види соціальних послуг літнім людям надані відкритим переліком, який може змінюватися залежно від життєвої ситуації. Нормативно-правова база України в області соціального захисту населення і в аспекті соціального захисту літніх людей, зокрема в цілому, відповідає нормам сучасного цивілізованого суспільства, проте багато напрямів соціальної роботи з літніми людьми ще недостатньо освоєні і вимагають як законодавчої, так і матеріальної і теоретико-методологічної підтримки.

Таким чином, система соціального захисту літніх людей в нашій країні в даний час ще знаходиться у стадії модернізації, поволі, але неухильно перетворюючись на якісно нову самостійну, багатопрофільну галузь народного господарства, поступово наближаючись по своїй якості і ефективності до стандартів європейських і інших економічно розвинених країн.